

ટપક

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્રનું માસિક મુખપત્ર

વર્ષ : ૨ અંક : ૧૨

ડિસેમ્બર, ૨૦૦૦

સંપાદક ટીમ

પ્રકાશ ભટ્ટી

કંચનબેન વાગડિયા

વજુ ગોવિંદીયા

ધર્મેન્દ્ર મહેતા

મમતા ગૌસ્વામી

વિજયાબેન કુંકવાવ

રેખાબેન દોંગા

વાણી અને પાણી

એમ કહેવાય છે કે વાણી અને પાણી બન્નેનો ઉપયોગ જોઈ સમજી વિચારી અને કરકસરથી કરવો જોઈએ. બન્નેને ગરણે ગાળી વાપરવા જોઈએ.

દ્રૌપદીએ 'અંધના અંધ' એવો શબ્દ પ્રયોગ દુર્યોધન માટે ન કર્યો હોત તો કદાચ મહા ભારત ન થયું હોત. વર્તમાનકાળે વાણી ઘણા વિગ્રહ સર્જે છે. ઘણીવાર અભણ કે ઓછું ભણેલા ભણેલાને છકકડ ખવડાવી દેતા હોય છે.

એકવાર પાણીની પાઈપલાઈનનું સમારકામ કરવા આવેલ ગામડાના યુવકે બહુ જ સરસ વાત કરીકે, એક જગ્યાએ હું સમારકામ કરતો હતો. પાણી મળવાનો દિવસ હતો. એક કહેવાતા ભણેલા બેને વાસણો, ટાંકી, કોઢીઓ ભરી લીધા પછી પાણીની ડોલની છાલક મારી પગથીયા, ચોકડી, વગેરે ઘોવામાં નળ ચાલુ રાખી બેફામ રીતે પાણીનો ઉપયોગ કરતા હતા. મેં તેમને 'પુછ્યું' બેન તમારે ત્યાં રૂપિયા વીસ હજાર આવે ને તમે જરૂર મુજબ દસ હજાર ખર્ચો પછી વધે તેનું શું કરો? બેને જવાબ આપ્યો બેંકમાં મુકીએ. તો આ પાણી પણ બેંકમાં મુકોને. ક્યારનાં નળ ચાલુ રાખી અમથુ અમથુ પાણી ઢોળઢોળ કરો છો. નળ બંધ કરી દો તો આવતા દાડે કામ આવશે, તમારે નહિતો તમારા પાડોશીને કામ આવશે.

પ્રાણી માત્રને જીવન ટકાવવા હવા અને પાણી અગત્યનાં છે. જળસમસ્યાના ઉકેલમાં સૌથી અગત્યનું એક પાસુપાણી નો દુર્યય રોકવા જન માનસ ની કેળવણી છે. પીવાનું પાણી માણસે, પ્રાણીએ, પશુએ, જીવાણુએ તરસ છીપે તેટલું પીવું પડે તેમાં કાંઈ કરકસર બહુ સંભવિત નથી.

પૂ. મહાત્મા ગાંધીજીએ એકવાર બે કાંઠે વહેતી સાબરમતી નદીમાંથી એક લોટી પાણી લઈ દાતણ કર્યું ત્યારે એક ભાઈએ કહ્યું કે બાપુ આવડી મોટી નદી બે કાંઠે વહે છે તો આપ પાણી વાપરવામાં કંજૂસાઈ કાં કરો? પૂ. બાપૂએ જવાબ આપ્યો 'ભાઈ આ વહે છે તે બધું પાણી મારા બાપાનું થોડું છે? મારા ભાગે આવે એટલા પાણીનો જ હું ઉપયોગ કરી શકું. ગાંધીજી સ્નાન કરતી વખતે જરૂરીયાત મુજબ થોડા પાણીનો ઉપયોગ કરતા.

પહેલાનાં જમાનામાં પાઈપ લાઈનથી પાણી મળતું ન હતું.

કુવામાંથી કાઢવું પડતું અથવા માથે ઉપાડી નદી, તળાવ, કૂવામાંથી લાવવું પડતું ત્યારે મોઢું ઘોવા માટે એકાદ લોટો પાણી પુરતું થઈ જતું. જ્યાં આજે નળ વાટે દાતણ, દાઢી માટે બહુ પાણીનો વ્યય થાય છે તે રોકવા સમજાવી શકાય. અગાઉ ફલશનાં સંડાસ જાંજરૂ ન હતા ત્યારે શૌચ માટે એક લોટો પાણી લઈને લોકો ગામ દૂર જતા હતા. અત્યારે સંડાસમાં એક ડોલ જેટલું તથા પછી ફલેશમાં પણ તેટલાજ પાણીની જરૂર પડે છે. જે લોકો પોતાને મોટા શ્રીમંતમાં ખપાવે છે તેઓ નળ ફૂવારા ખુલ્લા મૂકી સ્નાન કરે છે. ઘણું પાણી વેડફે છે. આવો વ્યય લોક માનસ કેળવી અટકાવી શકાય. અગાઉનાં જમાનામાં માં લાદી, ટાઈલ્સ આરસ ન હતા ત્યારે માટીની ગાર વર્ષમા બે ત્રણ વાર થતી. રોજ રોજ ઘોવાની, પોતા કરવાની જરૂર ઉભી ન થતી. તે ઉનાળામાં ઠંડક આપતી તથા શિયાળામાં હૂંફ આપતી. આજે ઘણા ઘરો માં દિવસમા બે ત્રણ વાર પોતા થાય છે.

જૂના જમાનામાં કાંસાની થાળી વાટકા મોટા ભાગે વપરાતા હતા. આ વાસણો પાણીથી ઘોઈ પછી છાણા લાકડાની કોરી રાખ થી સાફ કરી કોરા કરવામાં આવતા હતાં. આજે નળ ચાલુ રાખી સાબુપાઉડરથી વાસણો સાફ થાય છે.

જાહેર ટ્રસ્ટો, સંસ્થાઓ, સાધુસંતો, મહિલાઓ આ દિશામાં ઘણું કરી શકે. પર્યાવરણનાં અભ્યાસક્રમમાં પાણી હવા વગેરે અંગે જાણકારીને અગ્રતા તથા મહત્વ આપવાની જરૂર છે. વર્તમાન પત્રો, સામયિકો, આકાશવાણી, દૂરદર્શન વગેરે લોક ભોગ્ય કાર્યક્રમ સમાજને પીરસે. પાણીની વહેંચણીમાં વીજળી, ટેલિફોન માફક મીટરદાખલ કરી વધારે વપરાશ કરનારા પાસેથી વધારે રકમ ચાર્જ થાય તેમ હોવું જોઈએ. જે લોકો સમજદારીથી ઓછી વપરાશ કરે તેને વળતર, કન્સેસન આપવાની વ્યવસ્થા ગોઠવવી જોઈએ. ઘણાં ધર્મોમાં ખોટું પાણી ઢોળાય તેમાં પાપ લાગે એમ માનવામાં આવે છે. આની પાછળ પાણી નહિ વેડફવાનો આશય પણ કદાચ હોય.

આવતા દિવસોમાં પાણી માટે વિગ્રહો થશે તેવી આગાહી થઈ રહી છે ત્યારે પાણીની કરકસર માટે નહિ વિચારાય તો મુશ્કેલી થશે. અને પાણીની અછત મનુષ્યજીવન અને પ્રાણીજીવનને દોહલું બનાવી દેશે.

—રેખાબેન દોંગા

યુવા ચેતના સંમેલન

૩ ડિસેમ્બરનાં રોજ 'જનપથ' અમદાવાદ દ્વારા યુવા ચેતના સંમેલન યોજાયું જેમાં યુવાનો માં વિકાસક્ષેત્રે નેતૃત્વ ઉભું થાયતે અંગે આયોજન થયું. આ પ્રસંગે શ્રી માર્ટીન મેકવાનને રોબર્ટ એફ કેનેડી એવોર્ડથી સન્માનીત કરવામાં આવ્યા.

બાળઅધિકાર અંગે કાર્યશાળા

એન.જી.ઓ. ફોરમ ફોર ચાઈલ્ડ રાઈટ્સ અને 'યુનીસેફ' ગાંધીનગર દ્વારા સ્ટેટસ ઓફ ઈમ્પલીમેન્ટેશન ઓફ ચાઈલ્ડ રાઈટ ઈન ગુજરાત અન્વયે અગાઉ થયેલ કાર્યક્રમનાં આધારે 'યુનીસેફ' એ રિપોર્ટ બનાવી રજુ કર્યો. જેમાં બાળ અધિકારો પર ચર્ચા કરી એકશન પ્લાન તૈયાર કરવામાં આવ્યો.

ટી.સી.બી.ટી.

'ઉન્નતિ' દ્વારા બીજા તબક્કાની તાલીમ તા. ૫-૮ ડિસેમ્બર દરમિયાન મહારાજા અગ્રેસન ભવન દ્વારકા ખાતે રાખવામાં આવેલ. જેમાં અલગ-અલગ સંસ્થામાંથી વીસેક તાલીમાર્થી ઓએ બીજા તબક્કાની તાલીમ પૂર્ણ કરી હતી. જેમાં તાલીમ રૂપરેખા, સ્વવિકાસ, સ્વયંની સ્વકલ્પના, આત્મ જ્ઞાન અને વિકાસ, તાલીમ પદ્ધતિ અને તાલીમ ટીમ સાથે સમન્વય વધારવા જેવા મુદ્દાઓ પર પાંચ દિવસ તાલીમ કાર્યક્રમ ચલાવવામાં આવેલ. 'ઉન્નતિ' નાં નિયામકશ્રી બિનોય આચાર્યએ ચલાવેલ આ તાલીમમા ધીરજભાઈ ભાલાણી, તાપસભાઈ એ સાથ આપ્યો હતો.

માનવ અધિકાર દિન

તા. ૧૦/૧૨/૨૦૦૦ નાં રોજ અમદાવાદ નાં પાલડી ખાતે મેહંદિ નવાઝ જંગ હોલમાં સામાજિક ન્યાય કેન્દ્ર અને નવસર્જન સંસ્થા ના સંયુક્ત ઉપક્રમે "માનવ અધિકાર દિન" ઉજવાયો. સંમારંભનાં અધ્યક્ષ સ્થાને રાજસ્થાન હાઈકોર્ટના નિવૃત્ત મુખ્ય ન્યાય મૂર્તિ માનનીય શ્રી જસ્ટિસ એ. પી. રવાણી ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. તેમજ સામાજિક ન્યાય કેન્દ્રનાં નિયામક શ્રી ગગન શેઠી, રોબર્ટ ઓફ કેનેડી એવોર્ડ પુરસ્કૃત નવસર્જનનાં નિયામકશ્રી માર્ટીન મેકવાન, ડિપ્લોમાં ઈન હ્યુમન રાઈટ્સ ઈન લો એન્ડ પ્રેક્ટીસનાં ડીન શ્રી ઘોળકીયા નયા માર્ગ પાક્ષીકનાં તંત્રીશ્રી ઈન્દુકુમાર જાની, માનવ અધિકાર પત્રકારત્વ એવોર્ડ મેળવનાર શ્રી અનોસ મલેકર, મુકુંદ પંડયા તેમજ સા. ન્યા. કે. અમરેલીનાં અશ્વિનભાઈ પટેલ, અરવિંદ ખુમાણ, ઉદયન ત્રિવેદી, કે. એસ. રાઠોડ, વિ. હાજર રહ્યા હતા.

આ પ્રસંગે ૧૦ ડિસેમ્બરે આપવામાં આવતા પત્રકારત્વ એવોર્ડમાં ૧૯૯૯ નો એવોર્ડ અંગ્રેજી સમાચાર પત્ર ટાઈમ્સ ઓફ ઈન્ડિયાના પત્રકાર શ્રી રાજીવ શાહ તેમજ ગુજરાતી સમાચાર પત્ર સંદેશનાં પત્રકારશ્રી ઉર્વિશ કોઠારી ને એનાયત કરવામાં આવ્યો હતો.

મહિલા સ્વરાજ અભિયાન

મહિલા સ્વરાજ અભિયાન ની રાજ્ય સ્તરીય મિટીંગ ૧૩ ડિસેમ્બર '૨૦૦૦ નાં રોજ મળી જેમાં એમ. એસ. એ નાં કાર્યોની સમીક્ષા, ચુંટણી અભિયાન, પંચાયત માહિતી કેન્દ્રો અને મહિલા સ્વરાજ અભિયાને અછત અંગે કયાં પ્રકારની કામગીરી કરવી તે અંગે ચર્ચા વિચારણા કરવામાં આવી.

દુષ્કાળ

૧૭ ડિસેમ્બરનાં રોજ પ્રવાહ દ્વારા સમગ્ર વિકાસ ટ્રસ્ટ અને ઉત્થાન નાં સહયોગથી અમરેલી ખાતે એક દિવસનો પરિસંવાદ રાખવામાં આવ્યો જેમાં દુષ્કાળ અંગે સ્વૈછિક સંસ્થાઓ એ રોજગારી, પીવાનાં પાણી અને ઘાસચારા પર ચર્ચા કરી. પરિસ્થિતિની વિગતો મેળવી રજૂઆત કરવા અમરેલીમાં કામ કરતી સંસ્થાઓની કારોબારી સમિતિની રચના કરવામાં આવી.

રાષ્ટ્રીય સેમિનાર-શાળાકિય શિક્ષણ માટેની સુધારણા.

તા. ૧૮-૨૦ ડિસેમ્બર '૨૦૦૦ દરમિયાન આગાખાન ફાઉન્ડેશન દ્વારા જામિયા હમદદ સંસ્થા-નવી દિલ્લી ખાતે યોજાયેલ આ કાર્યક્રમ નું ઉદઘાટન પ્રો. યશપાલજી નાં વરદ હસ્તે વૃક્ષ વાવીને કરવામાં આવ્યું હતું. યશપાલજીએ જણાવ્યું હતું કે આપણે જે કંઈ શિખીએ છીએ તે જન્મ થી નથી પણ સમાજમાં રહીને શિખીએ છીએ. આજે આપણે શિક્ષણ સુધારણા માટે કામ કરવું હોય તો તેના જડમૂળથી કામ શરૂ કરવું પડશે ત્યારે આપણે ઉપર સુધી પરિવર્તન લાવી શકીએ.

શ્રી કબીર વાજપેયી એ શાળા બિલ્ડીંગ વિશે જણાવ્યું હતું કે શાળાની ડિઝાઈન શાળાનાં બાળકો કે ગામનાં લોકો દ્વારા નક્કી કરાવી જોઈએ જેમાં ગ્રીલની અંદર અલગ-અલગ ડિઝાઈનમાં ક, ખ, ગ- એ. બી. સી. ડી, એકઠા અન્ય રમતો પણ રાખવી જોઈએ. ફર્શ ઉપર પણ અલગ-અલગ રમતો બનાવવી જોઈએ વર્ગની અંદર દિવાલ નિયેનાં ભાગમાં ચારેય ફરતું બ્લેક બોર્ડ બનાવવું જોઈએ. સ્કુલમાં, વર્ગમાં જ રિસેસ દરમિયાન બાળકો રમી શકે તેવી રમતો રાખવી જોઈએ જેથી બાળકો સ્કૂલ બહાર કે વર્ગ બહાર ન જાય.

ડો. અનુપમા આહુજાએ પરિક્ષામાં વિદ્યાર્થીઓની ટકાવારી ઓછી હોય તો તેના માટે એકશન પ્લાન બનાવવા જોઈએ. શિક્ષકોની ભાષા બાળકો જેવી મનોવૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ ની હોવી જોઈએ. તેમ જણાવ્યું હતું.

શુપ ચર્ચામાં મહારાષ્ટ્ર, રાજસ્થાન, ગુજરાત, ઉત્તર પ્રદેશ, બિહાર, ઝારખંડ વિ. ની સ્વૈ. સંસ્થાઓ તથા શિક્ષણ સાથે સંકળાયેલ વ્યક્તિઓ એ પોતે રજુ કરેલ પેપર ઉપર ચર્ચા કરી, જેમાં કોલેજનાં વિદ્યાર્થી ભાઈ-બહેનો પણ જોડાયા હતા. શિક્ષણ સુધારણા માટેનાં તારણો કાઢ્યા હતા.

જો પાણી જાય એળે તો દુઃખ આવે આપ મેળે

સંસ્થા સમાચાર**વિશ્વ એઈડઝ દિન**

શિક્ષણ અને સમાજકલ્યાણ કેન્દ્ર અમરેલી સંચાલિત ઘનિષ્ઠ અભ્યાસક્રમ ખાંભાનાં વર્ગ પર ૧ લી નવેમ્બરએ 'વિશ્વ એઈડઝ દિન' ઉજવવામાં આવેલ. સંસ્થાનાં સાથી કુ.મમતા ગૌસ્વામીએ બહેનોને એઈડઝ વિશે જાણકારી આપી હતી. આ રોગ થી લોકો અજાણ છે. તે કેવી રીતે શરીરમાં પ્રવેશ કરે છે, તેનો ખ્યાલ આવે ત્યારે ઘણું મોડું થઈ ગયું હોય છે. વિ.બાબતોની જાણકારી આપ્યા બાદ તેના પર પ્રશ્નોત્તરી યોજવામાં આવી હતી.

હિસાબો અને તાલીમ

શિક્ષણ અને સમાજકલ્યાણ કેન્દ્ર દ્વારા સ્વ સહાય જુથો માટે તેના હિસાબો કેમ રાખવા તે અંગે તા. ૨૩ના રોજ તાલીમ રાખવામાં આવી હતી. જેમાં લોન રજીસ્ટર, હિસાબ રજીસ્ટર, રોજમેળ, ખાતાવાહી વિ.કેમ લખવા તે બાબતો શિખવવામાં આવી. નવા રચાયેલા અને બેંક સાથે જોડાયેલા આ ૧૧ જુથોનાં ૨૨ ભાઈ-બહેનોએ આ તાલીમ લીધી.

સ્ત્રી હિંસા અને સામાજિક વિકાસ

૨૩-૨૫ ડિસેમ્બર '૨૦૦૦ દરમ્યાન સ્ત્રી હિંસા અને સામાજિક વિકાસ પર તાલીમ કાર્યક્રમ ખાંભા ખાતે રાખવામાં આવ્યો હતો.

આ તાલીમમાં હિંસા કોને કહેવાય, તેના પ્રકારો, ક્યાંથી ઉદભવે છે. સામાજિક લિંગભેદ, ધાર્મિક બંધનો, રિતરિવાજો, જાતિય અસમાનતા વગેરેમાં સ્ત્રી સાથે સંકળાયેલ હિંસા વિશે તથા સ્ત્રી શક્તિની ઓળખ અને વિકાસમાં તેની ભૂમિકા વિશે સમજ કેળવવામાં આવી. સ્ત્રી દરેક કામ કરી શકે છે તેની શક્તિઓને માત્ર ઓળખવાની હોય છે. આજે સ્ત્રી ક્યાં છે અને વધતા જતા સામાજિક વિકાસ માં તેની ભૂમિકા શું છે તે આ તાલીમમાં સ્પષ્ટ થયું.

વિસાવદર, નાનૂડી, ઉમરીયા, તાતણીયા, ધાવડીયા, લાસા વિ. ગામોની ૩૭ બહેનો માટે યોજેલ સ્ત્રી હિંસા પર ની આ તાલીમની રૂપરેખા સંસ્થાની કાર્યકર્તા બહેનો મમતા ગૌસ્વામી, ભારતી પટેલ, નિહારીકા મારવાણીયા એ પોતાની તાલીમ અને અનુભવોના આધારે ઘડી હતી.

તાલીમ કાર્યક્રમ સંસ્થાનાં પ્રમુખશ્રી ધીરુભાઈ વાગડીયાએ ચલાવ્યો હતો. તેમજ સંદર્ભ વ્યક્તિ શ્રી અરવિંદભાઈ ખુમાણ (કો-ઓર્ડીનેટર, સામાજિક ન્યાય કેન્દ્ર, અમરેલી) હાજર રહ્યા હતા. આ કાર્યક્રમમાં તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખશ્રી કમળાબેન બોદર, શાન્તીભાઈ બોદર, કુટુંબ સલાહ કેન્દ્ર અમરેલી નાં શ્રીમતિ કંચનબેન વાગડીયા, સરદાર યુવક મંડળ - ધારીનાં પ્રમુખશ્રી રમેશભાઈ નસીત, દયાબેન દાફડા વગેરે હાજર રહ્યા હતા.

સરપંચ બહેનોની મિટીંગ

૨૫ ડિસેમ્બર '૨૦૦૦નાં રોજ ખાંભા મુકામે મહિલા સરપંચો માટે મિટીંગ યોજવામાં આવી હતી. જેમાં માહિતી કેન્દ્ર, ચૂંટણી અભિયાન વિ.બાબતો પર ચર્ચા કરવામાં આવી હતી. પ્રજાપતિ જ્ઞાતિની વાડીમાં યોજાયેલ આ મિટીંગમાં તાલુકા પંચાયતનાં મહિલા પ્રમુખ શ્રીમતિ કમળાબેન બોદર ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

ધરમપુર

અમરેલી જિલ્લાની વોટરશેડ યોજનાની અમલીકરણ સંસ્થાના પ્રતિનિધિઓનો એક પ્રવાસ ૧૧-૧૩ ડિસેમ્બર નાં રોજ યોજાયો. જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સી અમરેલીના માર્ગદર્શન હેઠળ વોટરશેડ વિકાસ ટુકડીનાં તમામ સભ્યો આ પ્રવાસમાં જોડાયા હતા.

વિના મુલ્યે ગરમ કપડા વિતરણ

હરિરાજ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટના ઉપક્રમે અમરેલી ખાતે હનુમાનપરા રોડ પર આવેલ ગોકુલ ગાર્ડનમાં વિના મુલ્યે કપડા વિતરણનો કાર્યક્રમ યોજાઈ ગયો. અમરેલીના ઔદ્યોગિક વિસ્તારમાં કામ કરતા મજૂર વર્ગના ભાઈ બહેનોને આ ઠંડીમાં રક્ષણ મળે તે હેતુથી ઉપરોક્ત સંસ્થાએ શેર એન્ડ કેર ફાઉન્ડેશન-ન્યુજર્સી અને લાઈફ-રાજકોટના સહયોગથી આ કપડા મેળવી જરૂરત મંદ લોકોને આપ્યા હતા. આ પ્રસંગે જિલ્લા પંચાયતના સદસ્ય શ્રી નારણભાઈ કાછડીયા, ખેતીવાડી અધિકારી શ્રી ભનુભાઈ ચોવટીયા, શ્રી વિઠલભાઈ માદલીયા, રવજીભાઈ તળાવિયા અને દેવચંદભાઈ કાબરીયાએ ઉપસ્થિત રહી તેમના હસ્તે ગરમ કપડાનું વિતરણ કર્યું હતું. આ સાથે જ મહિલાઓ અને બાળ કોને શ્રીમતી કંચનબેન વાગડીયા અને વિજયાબેન કુંકવાવના હસ્તે ગરમ કપડાનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું હતું.

પરિસંવાદ

' મહિલા વિકાસ યાત્રા - ૨૦૦૦ ' પર એક દિવસનો પરિસંવાદ ગુજરાત રાજ્ય સમાજકલ્યાણ બોર્ડ- અમદાવાદ દ્વારા યોજાયો હતો. જેમાં શિક્ષણ અને સમાજસમાજકલ્યાણ કેન્દ્રનાં કાઉન્સેલર રેખાબેન દોગા એ ભાગ લીધો હતો.

રાષ્ટ્રીય સેવા યોજના (એન.એસ.એસ)

સંસ્થાના યુવતિ વિકાસ કેન્દ્ર ના ઉપક્રમે તરકતળાવ મુકામે યોજાયેલ એન.એસ.એસ શિબિરમાં મહિલા, બચત મંડળ, આરોગ્ય અને પર્યાવરણ વિષય પર જૂથ કાઉન્સેલિંગ યોજવામાં આવ્યું જેમાં એન.એસ.એસ નાં પ્રોજેક્ટ ઓફિસર શ્રી જયંતિભાઈ તળાવિયા, કોમર્સ કોલેજનાં આચાર્ય શ્રી એમ.ડી.સીતાપરા, શ્રી બિપિનભાઈ જોષી, શ્રી ધીરુભાઈ વાગડીયા, શ્રીમતિકંચનબેન વાગડીયા, એ માર્ગદર્શન આપ્યું.

વ્યસન

ખૂબજ નાના શબ્દ સાથે અનેક વ્યક્તિની જિંદગી રોગીષ્ટ બની મોતનાં મુખમાં ધીરે...ધીરે આવી જાય છે. દારૂ, ગુટખા, સિગારેટ, તમાકુ, ડ્રગ્સ નું વેચાણ ઓછું થાય તો સારૂ કારણ કે અત્યારે નાના બાળકને ભાગના પૈસા માંથી ભાગ ને બદલે ગુટખા વધારે લે છે. તો ગુટખા વેચનાર વ્યક્તિએ જ આ બંધ કરવું જોઈએ. અને ધંધાને આગળ વધારવા માટે સારી પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરવી જોઈએ. ગામડામાં કે શહેરમાં સસ્તા વ્યવસાય તરીકે કોઈપણ ભાઈ કે બહેનને ધંધો શરૂ કરવો હોય એટલે તરત પરચુરણ વેપારની દુકાન શરૂ કરે અને તેમા પાન મસાલાથી લઈ બીડી સીગારેટ વેચવાનું શરૂ કરે છે. કારણ કે આ વસ્તુઓ રાખવા વેચવામા વધુ મુડી રોકાણની જરૂર નથી અને આ વસ્તુના ગ્રહકો પણ દરેક જગ્યાએ પુરતા મળી રહે છે. તેથી આ વિષય ચક્ર ચાલી રહ્યું છે. આપણે જોઈએ છીએ કે એક નાના એવા ગામમાં પણ ૮ થી ૧૦ દુકાનો પાનની જોવા મળશે અને બીજી વધારે પાનની દુકાન શરૂ થાય તો તે પણ ચાલે એટલી હદે લોકોમા વ્યસનો વધી રહ્યા છે. વળી, બધા લોકો જાણે છે કે વ્યસનો આપણાં આરોગ્યને નુકસાન કરે છે, છતાંય તે છોડવા ગમતા નથી.

બીજાનાં બાળકો છે એ આપણા જ છે એવો વિચાર કરી અને જો ગુટખા, સિગારેટ, તમાકુ એવું બંધ કરવાની વાત ઉપર આવી જવાય કે બધા લોકો સાથે મળી આ વાત ને ધ્યાન પર લે કે તમાકુ વગેરે ગામમાં મળવું જ ન જોઈએ કે જેથી બાળકો વ્યસની ન બને તેમનું ભાવિ સારા માર્ગે જાય તે પણ વડિલોએ વિચારવું જોઈએ. આ માટેના ઉપાય તરીકે આરોગ્ય પર તેની થતી અસરોનો અહેસાસ કરાવવો જરૂરી બનશે.

પહેલાનાં જમાનામાં માણસોનું આયુષ્ય ૧૦૦ વર્ષ સુધીનું હતું જ્યારે અત્યારે ૫૦ ની આસ પાસ પણ જીવતા લોકોનું જીવન માંદગીમાં સપડાયેલું હોય છે. વ્યસન નાનપણથી જ શરૂ થઈ જાય છે પછી તેની તલપ એટલી બધી રહે છે કે વ્યસન છોડવું હોય તો પણ છુટતું નથી અંતે માણસને ખ્યાલ આવી જાય છે ત્યારે ઘણું મોડું થઈ ગયું હોય છે. સૌ સાથે મળી વ્યસનમાં થી મુક્ત થવા પ્રયત્નો કરીએ.

—કંચન વાગડીયા

પાણી

પાણી મનુષ્યનું જીવન દાતા છે. પાણી માટે વલખા મારતી પ્રજા માટેયેકડેમ પર્યાય નથી. પાણી કુદરતની દેન છે. બાળક પોતાની જરૂરીયાત માટે પોતે પ્રયત્ન નથી કરતું તેની ઈચ્છાઓ પૂર્ણ કરવા તેના મા-બાપ સદા તત્પર રહે છે. બાળક ખાવા માટે અનાજ લેવા નથી જતું પાણી માટે ગોળો વસાવતું નથી. તે ફરજો તેના માતા પિતા નિભાવે છે. તો આપણા પરમ પિતા પરમકૃપાળુ પ્રભુ તેના બાળકોને કેમ ટટળાવે છે? કારણ કે બાળક જેવી નિર્દોષતા, માતા પિતા તરફનો અહોભાવ આદર્શ આપણે ગુમાવીએ છીએ. પ્રભુને આપણો પોકાર પહોંચતો નથી. આપણે પ્રભુની કૃપા ગુમાવીએ છીએ. સાચા હૃદયની પ્રાર્થનાઓનો અભાવ અને તેના ઉપરનો વિશ્વાસ ગુમાવી આપણે અભિમાનનાં ગાડરીયા ટોળામાં ભળી ગયા છીએ. સાચી જરૂર છે કુદરતની કૃપા મેળવી, તે મળશે તો વરસાદ આપો આપ આવશે. તમારા ડેમો બધા ભરાઈ જશે. ખેતરો લીલાછમ દેખાશે, ચારો તરફ આનંદોત્સવ રેલાશે પરંતુ તેને માટે જરૂર છે ફક્ત સાચા હૃદયથી કુદરતને મનાવવી.

—મનુભારથી ગોસાઈ

Publisher, Dhiren Vagadia on behalf of Educational & Social Welfare Centre and Printer Hiren Bipinbhai Joshi & printed at Devkamal Computers, Ganesh complex - Amreli and Published at 95-Jalaram nagar (2), Amreli, Editor Dhiren Vagadia.

Post Regn. No. G/AMI-91/99

Book -Post, Printed Matter

RNI No. GUJGUJ/1999/1521

Date Of Issue 1st of month

ટપક કાર્યાલય

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્ર

૯૫, જલારામનગર-૨ અમરેલી

☎ (૦૨૭૯૨) ૨૩૫૨૫, ૨૫૧૫૭, ૨૫૧૮૮

E-mail hard@ad1.vsnl.net.in

પાણી બચાવો, સંકટ ટાળો